

Դ'ենովա քաղաքէն քիչ մը հեռու Ա'ալթետօ կամ Ա'ոնթէ սանօ ըստւած գեղը երևելի էր ատենով Հայոց վանքը ու եկեղեցին . վասն զի 1300ին ատենը երբոր Ա'էլիք Ա'շրաֆ եդիպտացւոց սուլդանը տակնուվը բայ կընէր Լիլիկիան , Ա'եաւ լեռնէն ցրուած կրօնաւորներէն երկուքը **Դ'**ենովա կանցնին , ու իրենց բարի վար քովը ամէնուն սիրելի ու պատկառելի կըլան . ետքը Ճենովացի բարեպաշտ վաճառականի մը ծախքովը Ա'ոնթէ սանօ գեղը վանք մը կըշնեն , իրենց եկեղեցւոյն անունն ալ սուրբ Բ'արթուղիմէոս կրդնեն : Լամաց կամաց Ճենովացիներէն շատ բարեպաշտ անձինք կերթան կրօնաւոր կըլան հոն , ու քիչ ատենէն այնչափ կըմեծնայ անմիաբանութիւնն որ Ա'տալիայի զանազան քաղաքներուն մէջ ալ կըսկսին վանքեր ունենալ . ու անուննին միշտ Հայ ըսուեր է , թէպէտ և ազգաւ իտալացի էին : Բ'այց իրեքհարիւր տարիէն ետքը աս կրօնաւորները քիշնալով , եօթնետամներորդ դարուն մէջ իրենց կրօնն ալ վերցուեր է :

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԵՐ

Ա'յին բանէ խելք սորվողը՝ ամէնէն իմաստուն կըլայ :

Ուրիշն վարքը մեր Հայլին պիտի ըլլայ . անոր աղէկութենէն մեր պակ սութիւնը պիտի շտկենք , գէշութենէն պիտի զգուշանանք : Ա'ր և իցէ պակասութիւն աւելի լաւ կըտեսնենք ուրիշի վրայ՝ քան թէ մեր վրայ :

Հ ատ բան կայ որ ինչուան չսորվիս՝ չես կրնար լնել . շատ բան ալ կայ որ ինչուան չընես՝ չես սորվիր :

Ուաղէս փիլիսոփային հարցուցին ,

թէ ո՞ր բանն է որ աշխրթիս վրայ ամէն մարդ ունի . պատասխան տուաւթէ Հոյսն է . վասն զի ասիկայ նաև անոնք ունին որ ամենելին բան մը չունին :

Ա աւ է իմաստունէն յանդիմանութիւն լսել , քան թէ յիմարէն գովասնք :

Խրատելն ալ՝ խրատուիլն ալ Ճշմարիտ բարեկամութեան նշան է . միայն թէ խրատողը համարձակ պիտի ըլլայ , խրատուղն ալ յօժարամիտ :

Վեղացիին մէկը գետէն անցնիլ ուզելով՝ կըսպասէր որ բոլոր գետը անցնի երթայ ցամքի՝ որ կարենայ ինքը հանգիստ անցնիլ . նոյնպէս կընէ՝ ով որ մէկ գործ մը չըսկսիր ինչուան որ բոլոր դժուարութիւնները չլերնան :

Ա'կսիլը՝ գործքին կէսն է :

Ա'յի որ իմաստուն ըլլաս , բայց տգէտ երևնալ սորվիս . շատ փորձանքներու մէջ կիյնաս՝ թէ որ իմաստուն երևնալ ուզես , ու իրօք տգէտ ըլլաս :

Ամաստունին մէկը կըսէ եղեր թէ Բ'ալոր աշխարհքս մեծ ու զուար , Ճալի գիլք մըն է խելք ունեցողին Համար . իսկ անխելքը կարդալ ըստ գիտցող մարդու կընմանի . գրքին աղուրութիւնը Բ'նչ օգուտ ունի անոր , :

Ա'էկը որչափ ալ գիտուն կարծուի՝ տգէտ է , երբոր ուրիշները բոլորովին տգիտի տեղ կըդնէ : Ա'տենով այսպիսի գիտուն մը կըսէ դիմացինին . Ի'ուն որ ամենելին տգէտ ես՝ Բ'նչ կըվճարէիր թէ որ իմ գիտցածներս սորվէիր , : Պատասխան կուտայ ան տգէտ կարծուած խելացին . Պիտնաս , պարոն , որ երակներուս մէջի արեանը կէսը կըվճարէի՝ հըրամանքիդ չգիտցած բաները բոլոր գիտնալու համար , :